

Acties voor maatschappelijk kwetsbare groepen

Extra aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen

Mensen met een laag inkomen, met een migratie achtergrond en/of lager opgeleiden wonen vaker - en noodgedwongen - in minder kwaliteitsvolle woningen. Ze worden meer blootgesteld aan vervuilende milieufactoren en hebben minder toegang tot groene en stille ruimten in de omgeving.

Meer dan een kwart van de Vlaamse kinderen leeft in een huis met een lekkend dak, schimmel of vocht en/of rottende ramen of deuren, een gebrek aan basiscomfort en/of een gebrek aan ruimte. Het zijn grotendeels volgende groepen die het slechtst af zijn: kinderen in eenoudergezinnen en grote gezinnen, kinderen in gezinnen waar niet of beperkt wordt gewerkt en kinderen in gezinnen die hun huis huren.

De slechtere woonomstandigheden hebben een negatieve invloed op de gezondheid. Denk bijvoorbeeld aan de schadelijke impact van vocht en schimmels die kunnen leiden tot astma. Bovendien kunnen vitaminedeficiënties hun immuunsysteem ondermijnen waardoor zij gevoeliger zijn en zo sneller gezondheidsklachten ontwikkelen.

Naast de woning zelf kunnen ook specifieke leefstijlpatronen bijdragen aan een ongezond binnenmilieu. Nieuwkomers hebben bijvoorbeeld andere leefgewoontes die een invloed kunnen hebben op hun binnenmilieu. Ze zijn vaak genoodzaakt om met meer mensen in een kleine woning te verblijven en produceren soms meer vocht in huis door andere kook- en schoonmaakgewoontes. Een ander voorbeeld zijn de problemen veroorzaakt door ventilatiesystemen. Wanneer bewoners niet goed weten hoe zij deze nieuwe technologieën dienen te gebruiken of welk onderhoud hierbij nodig is kan dit problemen geven.

De ongezonde omgeving en de leefstijl beïnvloeden en versterken elkaar onderling. Dit maakt dat maatschappelijk kwetsbare groepen extra aandacht verdienen. Beide factoren dienen verbeterd te worden. Zorgen voor een gezonde woning én een gezonde woonomgeving is een structurele en duurzame strategie die op langere termijn en integraal moet aangepakt worden.

Een integrale aanpak: educatie, omgevingsmaatregelen en beleid

Een ongezonde woonsituatie bij maatschappelijk kwetsbare groepen heeft meestal een multifactoriële oorzaak. De woning kan op zich minder kwaliteitsvol zijn, maar ook specifiek woongedrag kan aan de oorzaak liggen of de ongezonde omstandigheden versterken. Dit eigen gedrag kan men via het maken van andere keuzes aanpassen zodat men een gezondere woning krijgt. Een integrale aanpak is dus noodzakelijk.

Educatie en sensibilisatie hebben als doel de kennis te verbeteren over bepaalde milieu- en gezondheidsrisico's en het risicobewustzijn te verhogen. Hierdoor versterken hun vaardigheden om zichzelf te beschermen tegen milieu- en gezondheidsproblemen en kan men betere keuzes maken. In deze actiefiche zijn de materialen opgenomen die hiervoor geschikt zijn.

Naast educatie moet er ook werk gemaakt worden van omgevings- en beleidsmaatregelen. Zolang er niet-kwaliteitsvolle woningen op de markt zijn zullen er binnenmilieuproblemen zijn. Het is nodig om bij sensibilisatie steeds de oorzaken die in de omgeving liggen (bv. de kwaliteit van de gehuurde woning) te erkennen en zo schuldinductie te vermijden. Bij acties in een buurt of gemeenschap kan je

minstens de knelpunten samen benoemen en wegen voor belangenbehartiging zoeken. Het Logo denkt graag mee over omgevings- en beleidsmaatregelen. (www.gezondheidenmilieu.be/contact)

Aan de slag

Organiseer een groepsgesprek over gezond wonen met praatplaten

De praatplaten visualiseren aan de hand van eenvoudige en leuke goed/fout tekeningen vijf woonruimtes. Met deze platen kan je een gesprek aanknopen over gezond wonen.

Herkennen de deelnemers iets op de praatplaat? Wat kan ongezond zijn? En hoe pakken ze dit thuis aan? De deelnemers gaan in interactie met elkaar. De begeleider stuurt bij waar nodig en geeft bruikbare tips.

Je kan de platen ook gebruiken als onderlegger tijdens een eetmoment.

De praatplaten zijn sterk visueel uitgewerkt, bevatten weinig woorden en zijn dus goed bruikbaar bij anderstaligen en lager opgeleiden.

Meer info op de actiefiche 'Babbelmoment Gezond Wonen' te bekijken bij de materialen op www.gezondbinnenmilieu.be/downloads.

Organiseer een groepsgesprek over gezond wonen met een fotopresentatie

Een reeks foto's toont goede en foute situaties over enkele binnenmilieuthema's zoals een dicht gekleefd ventilatierooster, een gevaarlijke gasboiler, ...

Projecteer deze foto's tijdens een groepsmoment en laat de deelnemers praten over gezond wonen. Aan de hand van vragenkaartjes kan je het gesprek op gang houden.

De reeks foto's is heel herkenbaar, bevat weinig woorden en is dus bruikbaar bij anderstaligen en lager opgeleiden.

Meer info op de actiefiche 'Babbelmoment Gezond Wonen' te bekijken bij de materialen op www.gezondbinnenmilieu.be/downloads.

Demonstratiewoning Gezond (t)Huis

Een woning wordt ingericht als een ongezonde demowoning. Je vindt er tips om schimmels te voorkomen en de luchtkwaliteit in je woning te verbeteren en je ontdekt er de gevaren van slecht werkende verwarmingstoestellen. Naast het herkennen van ongezonde situaties in de woning ligt de nadruk op wat de bewoners zelf kunnen verbeteren.

Een Gezond (t)Huis is laagdrempelig en zeer herkenbaar. Een gids leidt de mensen rond en geeft informatie op maat. Zeer toegankelijk voor mensen in armoede, mensen met een migratie achtergrond en lager opgeleiden. Zorg voor gidsen die interactief op maat van kwetsbare groepen kunnen werken en bijvoorbeeld geen betuttelende attitude hebben. Meer info op de actiefiche 'Demowoning Gezond (t)Huis', te bekijken bij de materialen op www.gezondbinnenmilieu.be/downloads.

Elektrokoffer

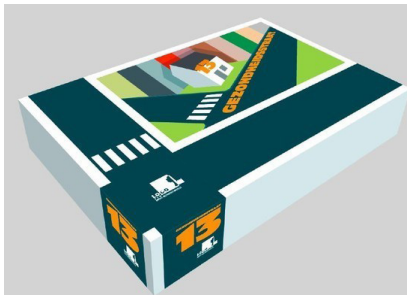
Een elektrokoffer is een elektrospel met verschillende inlegbladen.

Gebruik deze elektrokoffer in een wachtzaal of speel het spel samen met een cliënt. Spelenderwijs ga je na hoe het zit met de kennis over de verschillende onderwerpen. Gaat het lampje niet altijd branden? Geef dan de juiste informatie mee en ga in gesprek over de mogelijkheid om dat toe te passen.

Koolstofmonoxide (CO), stoken, ongedierte, klussen en straling komen aan bod.

Meer info op de materiaalfiche 'Elektrokoffer', te bekijken bij de materialen op www.gezondbinnenmilieu.be/downloads.

Gezondheidsstraat 13

Met het gezelschapsspel 'Gezondheidsstraat 13' maak je op een leuke en interactieve manier de spelers bewust van mogelijke gezondheidsrisico's die huishoudproducten, bouwen inrichtingsmaterialen en toestellen met zich meebrengen. De vraag- en kanskaarten zetten aan om actief over de thema's na te denken.

Het spel is bedoeld voor volwassen deelnemers. Dit kunnen zowel eigenaars of huurders zijn van een woning.

Ook voor mensen in basiseducatie of in armoedeverenigingen of -diensten is dit een zeer toegankelijk instrument om over de eigen woonproblematiek te praten. Enige kennis van het Nederlands is wel noodzakelijk.

Meer info op de materiaalfiche 'Gezondheidsstraat 13', te bekijken bij de materialen op www.gezondbinnenmilieu.be/downloads.